

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 221/09-35

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. júna 2009 predbežne prerokoval sťažnosť O. M., V., zastúpeného advokátkou JUDr. E. P., P., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 58/07 z 13. decembra 2007 a základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 143/2008 z 29. januára 2009 a takto

rozhodol:

Sťažnosť O. M. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. marca 2008 doručená sťažnosť O. M. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej

len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 C 58/07 a rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 58/07 z 13. decembra 2007. Dňa 15. apríla 2009 sťažovateľ rozšíril svoju sťažnosť o ďalšieho porušovateľa, a to Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý mal jeho základné právo zaručené čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a právo zaručené čl. 6 ods. 1 dohovoru porušiť rozsudkom sp. zn. 3 Cdo 143/2008 z 29. januára 2009.

V podstatnej časti sťažnosti sťažovateľ uviedol:

„Okresný súd v Prešove rozsudkom č. k. 28 C 108/05 zo dňa 26. 04. 2007 (ďalej len Okresný súd) ako súd I. stupňa zaviazal žalovaných v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne na úhradu istiny vo výške 400.000,- Sk s príslušenstvom, zaviazal žalovaného v 1. rade na úhradu istiny vo výške 200.000,- Sk s príslušenstvom, na úhradu trov súdneho konania do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a návrh voči žalovanej v 2. rade v prevyšujúcej časti zamietol.

Žalovaná v 2. rade podala proti rozsudku Okresného súdu odvolanie. O odvolaní rozhodol Krajský súd v Prešove (...) svojim rozsudkom zo dňa 13. 12. 2007 č. k. 9 Co 58/07, ktorým:

- zmenil rozsudok prvostupňového súdu v jeho napadnutej časti vo vzťahu k žalovanej v 2. rade tak, že návrh vo veci samej vo vzťahu k žalovanej v 2. rade zamietla

- potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa vo výrokoch zaväzujúcich žalovaného v 1. rade

- nepriznal žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k žalovanému v 1. rade

- priznal odporkyni v 2. rade voči žalobcovi náhradu trov konania vo výške 106.023,- Sk, ktoré je žalobca povinný zaplatiť k rukám právneho zástupcu žalovanej v 2. rade JUDr. M. W. do troch dní od právoplatnosti rozsudku.

Sťažovateľ podaním zo dňa 22. 02. 2008 doručil Najvyššiemu súdu SR dovolanie opierajúce sa o dovolacie dôvody uvedené v § 237 písm. f), § 236 ods. 1, § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku.“

Sťažovateľ ďalej poukázal na judikatúru ústavného súdu (I. ÚS 13/00, I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00), z ktorej podľa neho vyplýva, že „*ústavný súd môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly vtedy, ak by vyvodené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody.*“.

Podľa názoru sťažovateľa sú právne a skutkové závery, o ktoré krajský súd oprel svoj rozsudok, zjavne neodôvodnené, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, pričom majú za následok porušenie označených práv sťažovateľa.

Sťažovateľ tiež uviedol, že konaním a rozhodnutím krajského súdu v predmetnej veci utrpel majetkovú ujmu (bol zaviazaný na úhradu trov konania v sume 106 023 Sk), ale aj nemajetkovú ujmu.

Podaním doručeným ústavnému súdu 15. apríla 2009 sťažovateľ rozšíril svoje podanie z 20. marca 2008.

Uviedol, že najvyšší súd ako dovolací súd svojím rozsudkom sp. zn. 3 Cdo 143/2008 z 29. januára 2009 (jemu doručený 26. marca 2009) odmietol jeho dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 9 Co 58/07 z 13. decembra 2007.

Sťažovateľ v sťažnosti ďalej dodal:

«Sťažovateľ má za to, že rozsudkom Najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 143/2008 zo dňa 29. 01. 2009 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. (...)

Ustanovenia čl. 46 ods. 1 ústavy a ustanovenia čl. 36 ods. 1 Listiny stanovujú, že

„každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva“. Z tohto základného práva, ako aj z ustanovenia čl. 6 ods. 1 Dohovoru („Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo... prejednaná...“) vyplýva, že všeobecné súdy sú povinné poskytovať právnu ochranu zákonom stanoveným postupom. Nedodržaním zákonom stanoveného postupu v súdnom konaní dochádza k porušeniu práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie.

Úplnosť, zrozumiteľnosť a presvedčivosť odôvodnení rozhodnutí všeobecných súdov zabezpečujú ich preskúmateľnosť. Jedným z princípov, predstavujúcich neopomenuteľnú súčasť práva na spravodlivý proces a vylučujúcich svojvôľu pri rozhodovaní, je povinnosť súdov svoje rozhodnutia riadne odôvodniť.

Podľa ustanovenia § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku: „V odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé“. (...)

Rozhodnutie Najvyššieho súdu č. k. 3 Cdo 143/2008 zo dňa 29. 01. 2009 nie je podľa názoru sťažovateľa dostatočne odôvodnené, pri jeho vydaní dovolací súd postupoval svojvoľne a predstavuje arbitrárne rozhodnutie.

V predmetnej veci právne rozhodujúce boli skutočnosti a právne argumenty, o ktoré sťažovateľ prípustnosť svojho odvolania oprel. (...)

Dovolací súd sa s námietkami a argumentáciou sťažovateľa nevyporiadal v takom rozsahu, ktorý by bol postačujúci pre rozhodnutie o prípustnosti dovolania sťažovateľa. Väčšinu podstatných okolností prípadu a právnej argumentácie sťažovateľa nechal bez povšimnutia.

Podľa názoru sťažovateľa dovolací súd sa mal v odôvodnení svojho uznesenia podrobnejšie vysporiadať s námietkami sťažovateľa o odňatí možnosti konať pred súdom preto, lebo išlo o také tvrdenia, ktoré v skoršom štádiu konania neboli ešte posúdené.

Z vyššie uvedeného zjavne vyplýva, že Najvyšší súd svoje rozhodnutie sp. zn. 3 Cdo 143/2008 zo dňa 29. 01. 2009 náležitý neodôvodnil, a preto ho sťažovateľ vzhľadom na

klúčové argumenty, ktoré uviedol vo svojom dovolaní považuje za zjavne neodôvodnené a arbitrárne, a preto z ústavného hľadiska za neospravedlňiteľné a neudržateľné, pričom má za následok porušenie základných práv sťažovateľa upravených v čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 Listiny, ako aj jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Tieto skutočnosti zakladajú aj v súlade s doterajšou judikatúrou ústavného súdu (I. ÚS 13/00) podľa názoru sťažovateľa pre ústavný súd možnosť vysloviť vo svojom rozhodnutí záver, že postupom a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu boli porušené (označené) ústavou chránené práva sťažovateľa.»

Sťažovateľ je toho názoru, že postupom súdov mu bola odňatá možnosť konať pred súdom a bolo porušené jeho právo na spravodlivý súdny proces.

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhol, aby mu ústavný súd priznal primerané finančné zadost'učinenie v sume 300 000 Sk. Táto suma by mala vyjadriť skutočnosť, že podaním sťažnosti ústavnému súdu nesledoval nič iné, len úsilie domôcť sa spravodlivého ústavného a zákonného rozhodnutia v jeho súdnom spore a zabezpečiť si tak reálnu ochranu svojich ústavou a zákonom zaručených práv a slobôd.

Sťažovateľ napokon navrhol, aby ústavný súd v jeho veci nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo na súdnu a inú právnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, základné právo a právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd O. M. postupom Krajského súdu v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 58/07 a rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 9 Co 58/07 zo dňa 13. 12. 2007 boli porušené.

2. Základné právo na súdnu ochranu upravené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd O. M. postupom a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 143/2008 zo dňa 29. 01. 2009 boli porušené.

3. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 143/2008 zo dňa 29. 01. 2009 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 9 Co 58/07 zo dňa 13. 12. 2007 sa

zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie.

5. O. M. priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 300.000,- Sk, ktoré je mu Krajský súd v Prešove povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

6. O. M. priznáva náhradu trov konania podľa počtu právnych úkonov a podľa dodatočného vyčíslenia ktoré je Krajský súd v Prešove povinný uhradiť na účet spoločnosti E. P. Advokátska kancelária s. r. o., so sídlom P., ... do 15 dní od právoplatnosti rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Zo sťažnosti doručenej ústavnému súdu 25. marca 2008 vyplynulo, že sťažovateľ v uvedenej právnej veci podal 22. februára 2008 dovolanie proti rozsudku krajského súdu

sp. zn. 9 Co 58/07 z 13. decembra 2007, ktorým bol zmenený rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 28 C 108/05.

Podľa citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc ústavného súdu je daná iba vtedy, ak o ochrane základných práv alebo slobôd nerozhoduje iný súd. Právomoc ústavného súdu je preto v týchto prípadoch subsidiárna.

Na ochranu označených práv proti namietanému rozsudku mal sťažovateľ k dispozícii účinný prostriedok nápravy – dovolanie podľa § 238 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Sťažovateľ túto možnosť využil a proti namietanému rozsudku, ktorým odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvého stupňa (vo vzťahu k žalovanej v 2. rade), podal dovolanie. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je účinným opravným prostriedkom ochrany sťažovateľom namietaného porušenia základných práv, ktorý je prístupný v systéme všeobecného súdnictva.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd v súlade s princípom subsidiarity vyplývajúcim z čl. 127 ods. 1 ústavy a podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie jeho označených práv rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 58/07 z 13. decembra 2007 pre nedostatok svojej právomoci.

Podľa zistení ústavného súdu i tvrdení sťažovateľa v rozšírení sťažnosti doručenej ústavnému súdu 15. apríla 2009 o dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd rozsudkom sp. zn. 3 Cdo 143/2008 z 29. januára 2009 (sťažovateľovi bol doručený 26. marca 2009).

K námietke porušenia označených základných práv sťažovateľa najvyšším súdom ústavný súd uvádza, že najvyšší súd ako primárny ochranca ústavnosti je viazaný čl. 152 ods. 4 ústavy (výklad a uplatňovanie ústavných zákonov, zákonov a ostatných všeobecne záväzných právnych predpisov musí byť v súlade s touto ústavou), v rámci dovolacieho konania oprávnený a zároveň povinný dbať na ochranu základných práv účastníkov konania vrátane ústavne súladného výkladu a aplikácie relevantných právnych noriem vzťahujúcich sa na daný prípad.

Ústavný súd k námietke sťažovateľa o porušení základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru uvádza, že účastníkovi občianskeho súdneho konania ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale ani zákonné procesno-právne predpisy negarantujú v procese dokazovania právo vyjadrovať sa k právnym záverom konajúceho súdu, ale len ku skutkovým záverom. Účelom dokazovania, v rámci ktorého má účastník právo vyjadrovať sa k vykonávaným dôkazom, a tak ovplyvňovať skutkové zistenia súdu, je úplné objasnenie skutkového stavu veci. Následné právne posúdenie dokazovaním ustáleného skutkového stavu je už vecou konajúceho súdu a účastník konania nie je oprávnený doň kvalifikovane zasahovať. Svoj odlišný právny názor totiž môže uplatniť prostredníctvom opravných prostriedkov alebo iných prostriedkov nápravy, ku ktorým patrí aj ústavná sťažnosť. Tá však prichádza do úvahy len vtedy, ak by právne závery všeobecného súdu boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (obdobne napr. I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05, III. ÚS 344/06).

V okolnostiach posudzovaného prípadu však ústavný súd po preskúmaní spisového materiálu vzťahujúceho sa na vec nezistil, že by právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v napadnutom rozsudku vykazoval známky ústavnej relevancie z hľadiska eventuálneho použitia postupu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy.

Najvyšší súd ako súd dovolací preskúmal rozsudok krajského súdu v rozsahu podľa § 242 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že dovolanie nie je dôvodné.

V odôvodnení predmetného rozsudku skúmal dovolací súd predovšetkým to, či nedošlo k závažnej procesnej vade zakladajúcej zmätočnosť rozhodnutia odvolacieho súdu a či konanie nie je postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 OSP, resp. námietkou sťažovateľa, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom.

Najvyšší súd v odôvodnení predmetného rozsudku podal relevantný aplikačný výklad príslušných zákonných ustanovení regulujúcich postup pri vykonávaní dokazovania

i vyhodnocovaní výsledkov dokazovania všeobecným súdom.

V podrobnom odôvodnení napadnutého rozhodnutia okrem iného uviedol:

„(...) ustanovenie § 237 písm. f) O. s. p. odňatie možnosti konať pred súdom výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právnym posúdením veci súdom, spočívajúcim v aplikácii hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav vyjadreným v rozhodnutí, sa vo všeobecnosti účastníkovi neodníma možnosť uplatnenia jeho procesných práv v zmysle citovaného ustanovenia (vid'. R 43/2003 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 50/2002 uverejnené v časopise Zo súdnej praxe pod č. 1/2003). Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je v rozhodovaní Najvyššieho súdu Slovenskej republiky síce všeobecne považované za relevantný dovolací dôvod, ktorým možno odôvodniť procesné prípustné dovolanie (vid' § 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.), zároveň je ale zhodne zastavaný názor, že (ani prípadné) nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov samo o sebe nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a procesnú vadu konania v zmysle § 237 písm. f) O. s. p. (vid' napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 102/2004, sp. zn. 2 Cdo 282/2006, sp. zn. 3 Cdo 174/2005 a sp. zn. 4 Cdo 165/2003).

Pokiaľ navrhovateľ v súvislosti so svojím tvrdením o vade konania (§ 237 písm. f) O. s. p.) poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 92/1996 [vychádzajúce z názoru, že účastníkovi konania, ktorý bol pre nesprávny právny názor súdu ohľadne podstatnej skutočnosti, dôležitej pre posúdenie veci, vylúčený z realizácie svojich procesných práv (napríklad navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim), bola odňatá možnosť konať pred ním], dovolací súd uvádza, že označené rozhodnutie bolo prijaté v zásadne odlišnom skutkovom a právnom rámci a reagovalo na tú skutočnosť, že súdy si vôbec neozrejmili, čo bolo predmetom konania, aké návrhy učinili účastníci konania a akým smerom malo byť zamerané dokazovanie; v prejednáwanej veci bolo však zrejmé, čo je predmetom konania, čoho sa účastníci domáhajú, čo uvádzajú na podporu svojich tvrdení a aké dôkazy navrhujú vykonať na preukázanie nimi uvádzaných skutočností.

So zreteľom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že procesný postup odvolacieho súdu v tomto smere nevykazuje znaky postupu odnímajúceho účastníkovi

možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f) O. s. p.

Dovolací súd potom pristúpil ku skúmaniu vecnej správnosti rozsudku odvolacieho súdu v napadnutej časti z hľadiska dovolacieho dôvodu, ktorý navrhovateľ v dovolaní uplatnil (§ 241 ods. 2 písm. c) O. s. p.). Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Právne posúdenie veci je nesprávne, ak odvolací súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Dovolacie konanie má preskúmvaciu povahu, preto v ňom možno posúdiť správnosť len toho právneho posúdenia veci, na ktorom je založené dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu.

V posudzovanej veci ide o právne posúdenie záväzku zo zmluvy o pôžičke uzavretej jedným z manželov, t. j. odporcom 1) za trvania manželstva so zreteľom na uznanie dlhu podpísané oboma manželmi. Podstatou námietok uplatnených navrhovateľom v dovolaní je nesúhlas s tým, ako odvolací súd hodnotil uznávacie prehlásenie z 13. augusta 2002, ktoré podpísala okrem odporcu 1) aj odporkyňa 2) ako jeho manželka, resp. jeho právne účinky vo vzťahu k odporkyni 2). Podľa jeho názoru odporcovia 1), 2) ako manželia práva a povinnosti, záväzky a pohľadávky nadobúdali spoločne do bezpodielového spoluvlastníctva manželov, preto treba vychádzať z domnienky, že všetko, čo nadobudli za trvania manželstva, nadobudli do ich bezpodielového spoluvlastníctva a táto domnienka trvá, pokiaľ sa jeden z manželov nedovolá absolútnej alebo relatívnej neplatnosti právneho úkonu. Ak sa odporkyňa 2) relatívnej neplatnosti uznania dlhu nedovolala, má sa za to, že bola a je spolu s odporcom 1) dlžníčkou a teda vyhlásenie o uznaní dlhu urobila ako dlžníčka. To isté sa vzťahuje aj na zmluvu o pôžičke, ktorú uzatvoril s odporcom 1) a odporkyňa 2) k tejto pôžičke právnym úkonom - vyhlásením o uznaní dlhu - pristúpila k záväzku odporcu 1).“

V ďalšom sa najvyšší súd vysporiadal s aplikáciou príslušných hmotnoprávných predpisov týkajúcich sa merita sporu a úpravou bezpodielového spoluvlastníctva manželov v kontexte zmluvy o pôžičke (§143 a nasl. a § 657 Občianskeho zákonníka).

Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozsudku ďalej uviedol, že:

„Dovolateľ svojím dovolaním napadol aj výrok rozsudku odvolacieho súdu, ktorým mu odvolací súd nepriznal náhradu trov odvolacieho konania vo vzťahu k odporcovi 1) a výrok, ktorým bol zaviazaný zaplatiť odporkyni 2) náhradu trov konania. Táto časť dovolania, ktorou navrhovateľ napáda uvedené výroky o trovách konania, smeruje proti rozhodnutiu, ktoré je síce súčasťou rozsudku odvolacieho súdu, má ale charakter uznesenia a tento charakter nestráca, aj keď rozhodnutie o trovách s meritóym rozhodnutím vo veci súvisí a je do neho pojaté (§ 167 ods. 1 O. s. p.). Vzhľadom na túto povahu rozhodnutia odvolacieho súdu o trovách konania treba prípustnosť dovolania proti nemu smerujúceho posudzovať podľa ustanovení, ktoré vymedzujú, kedy je prípustné dovolanie proti uzneseniu(...)

Dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a) O. s. p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b) veta prvá O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c) ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Ako je ale výslovne uvedené v § 239 ods. 3 O. s. p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide (medziiným) o uznesenie o trovách konania. Ustanovenie § 239 ods. 3 O. s. p. teda vylučuje prípustnosť dovolania navrhovateľa proti výrokom rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania. Keďže ani vo vzťahu k týmto výrokom nebola preukázaná procesná vada konania zakladajúca zmätočnosť, nemožno prípustnosť dovolania proti týmto výrokom vyvodiť ani z § 237 O. s. p.

Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania navrhovateľa proti výrokom o trovách konania nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie v tejto časti odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti

ktorému nie je dovolanie prípustné.“

Takto formulovaný právny názor najvyššieho súdu ústavný súd nepovažuje za arbitrárny či zjavne neodôvodnený.

K argumentácii sťažovateľa o jeho neúspechu v spore potvrdenom najvyšším súdom ústavný súd dodáva, že podľa jeho konštantnej judikatúry neúspech účastníka konania v súdnom spore neznamena automaticky porušenie jeho práva na súdnu ochranu, resp. na spravodlivý súdny proces (napr. I. ÚS 160/06). Tento záver však platí aj vo vzťahu k iným základným právam a slobodám, ktoré by postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu mohli byť porušené.

Ústavný súd tak uzatvára, že nezistil relevantnú súvislosť medzi postupom a rozhodnutím najvyššieho súdu a právami označenými sťažovateľom, a preto sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd o ďalších nárokoch sťažovateľa uvedených v sťažnosti nerozhodoval.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. júna 2009